د خپل ماشوم په زده کړه کې مرسته کول

د هغه زده کوونکو د والدينو لپاره لارښود چې انګليسي د يو اضافه ژبې توګه (English as an Additional Language، EAL) کاروي.

ولې بايد دا ولولئ؟

دلته تاسو کولی شئ چې د لاندې موضوعاتو په اړه عملي نظريات ترلاسه کړئ:

1. د ښوونځي ژوند کې شامليدل
2. د ماشوم سره په زده کړه کې مرسته کول

1.په ښوونځي ژوند کې شامليدل

د برېتانيا ښوونځي له والدينو څخه غوښتنه کوي ترڅو د ښوونځي ژوند کې په فعاله توګه شامل شي او که چيري په انګليسي ژبه حاکم نه ياست يا کاري بوختياوې لرئ، نو نومورې ښوونځي له تاسي سره د مکتب په ژوند کې د شامليدو لپاره مرسته وکړي.

دلته يو شمير نظريات شتون لري چې مرسته کولی شي:

- ښوونځي ته ووایاست، که چيري کوم متن مو داسي وموند چې پوهيدل پرې ستونزمن و، د بيلګې په ډول د ښوونځي ليکونه يا د ښوونځي ويبسايټ.
- د ښوونځي کارکوونکو ته ووایاست که چيري دوی ډيري چټکي خبري کوي يا داسي کلمی کاروي چې تاسي پرې نه پوهيږئ. دلته ځينی مودبه عبارتونه راوړل شوي چې تاسې يې ددې کار لپاره کارولی شئ:
  - ايا کولی شئ يو څه ورو خبري وکړئ، هيله کوم؟
  - ايا بيا يي تکرارولی شئ؟ زه پوه نه شوم.
  - بخښنه غواړم، مګر ستا په خبرو بوه نه شوم. ايا کولی شئ بيا يي تکرار کړئ، هيله کوم؟
  - ايا کولی شي راته ووايئ چې_______________څه معنی لر ي؟
  - ايا دغه کلمه بيا تکرارولی شي، هيله کوم؟ زه نه پوهيږم چې ددې معنی څه ده.
  - ايا کولی شئ په لوړ غږ خبرې وکړئ، هيله کوم؟ هغه څه چې تا وويل، وامې نه وربېدل.

- ښوونځي ته ووایاست چې څه شی له تاسي‌سره مرسته کولی شي چې د ښوونځي په خبرو اترو په ښه توګه بوهه شئ، د بيلګې په توګه د خبرو اترو شفاهي‌ژباړه.

- چې تاسو سره اړيکه ونيول شي، او غوره د اړيکې شميره

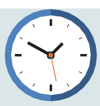

- ښوونځي ته ووایاست چې کوم وخت غوره دی

- ،که چيرې د کورنۍ کوم بل غړی مو په انګليسي ژبه ښه پوهيږي او له مکتب سره په افهام او تفهيم کې مرسته کولی شي نو مکتب ددې په اړه خبر ورکړئ

- له ښوونځي څخه د ښووځي په اړه او ستاسي دماشومانو د زده کړي په اړه بوښتنه وکړئ. ددې معلوماتو ستاسي په ژبه د ژباړې غوښتنه وکړئ. تاسې باید د لاندې شیانو غوښتنه وکړئ:
  - د ښوونځي مهالویش
  - د خپلو ماشومانو کورنۍ دنده
  - ازمویني او ټسټونه (دې ته څینې وخت ارزونې هم ویل کیږي)
  - حاضري
  - نصاب او کلیدي مرحلې
- د هغه والدینو له ډلې سره یو ځای شئ چې ستاسی سره په ورته ژبه خبرې کوي. که چیرې ښوونځی داسي کومه ډله نه درلوده، نو د جوړولو غوښتنه یې وکړئ.
- د والدینو ماښامونو کې ګډون وکړئ. که چیرې تاسي د خپلې انګلیسي په فکر کې یاست، تاسي باید د یو ښوونکي سره د یو .په . یو لیدنې غوښتنه وکړئ ترڅو د خپل ماشوم د زده کړې په اړه خبرې وکړئ. که چیرې ژباړن شتون ولري، تاسي کولی شئ له ښوونځې څخه یې غوښتنه وکړئ.

2.څنګه کولی شئ د خپل ماشوم په زده کړې کې مرسته وکړئ

د بریتانیا ښوونځې له ماشومانو څخه تمه لري چې خپله کورنۍ دنده ترسره کړې او له والدینو څخه هیله لري چې ماشومان په کور کې زده کړې ته وهڅوي.

دا چې څنګه کولی شئ له خپلو ماشومانو سره په زده کړه کې مرسته وکړئ، دلته یې په اړه یو شمیر نظریات شتون لري:

- د خپل ماشوم له ښوونځې څخه د د کورنۍ دندې د پالیسی په اړه وپوښتئ، له دې سره تاسي پوهیدای شئ چې ښوونځی څه تمه لري، او ترې وروسته له خپل ماشوم سره د کورنۍ دندې په ترسره کولو کې مرسته کولی شئ:
- ددې لپاره چې له خپلو ماشومانو سره په کورنۍ دنده کې مرسته وکړئ:
  - پوښتنې ترسره کړئ او د هغه موضوعاتو په اړه خبرې وکړئ چې ستاسي په ژبه مطالعه شوي دي
  - خپل ماشوم وهڅوئ چې دوه ژبنې قاموس وکاروي ترڅو کلمې وژباړي
  - خپل ماشوم وهڅوئ چې نوې کلمات په انګلیسی کې او/یا په خپله لومړنۍ ژبه کې ولیکي ترڅو له دوی سره په یادولو کې مرسته وشي
  - خپل ماشوم وهڅوئ چې له ښوونکي څخه پوښتنه وکړي کله چې په کوم څه پوهه نه شو
- خپل ماشوم سره په کور کې لوست ترسره کړئ. تاسي کولی شئ دا په خپله مورنۍ ژبه کې ترسره کړئ او د انځورونو په اړه خبرې وکړئ او هغه څه چې په کیسه کې ترسره کیږي. له لویو ماشومانو سره تاسي کولی شئ دوی ته غوږ شئ، ترڅو دوی خپله کلمات ولولي او له هغوی څخه د هغه کلماتو په اړه چې پرې نه پوهیږي، د فکر کولو غوښتنه وکړئ چې څه معنی لري. دا ویبسایټونه په ګڼ شمیر مختلفو ژبو کې کیسې لري او وړیا دي: د نړۍ کیسې او د سواد لپاره اتحاد (World Stories and Unite for Literacy)
- ټولګې سره یو ځای شئ ترڅو انګلیسي مو ښه شي. یو شمیر ښوونځي د والدینو لپاره د انګلسي ټولګې وړاندې کوي، بوښتنه وکړئ که چیرې شتون ولري. تاسي همدارازکولی شئ چې د ESOL ټولګې په خپل سیمه یز لوړو زده کړو کالج کې ومومئ. که چیرې تاسي نه غواړئ ټولګې کې ګډون وکړئ، یا غواړئ په ازاده توګه زده کړه ترسره کړئ، تاسي کولی شئ د دبریتانوي شورا څخه په وړیا ډول انګلیسي عملي تمرین ترلاسه کړئ.

د چاپ حقوق

ټول حقوق خوندي دي. ددي خپرندوی هیڅ برخه په هیڅ شکل کې باید بیا ځل تولید نشي (د فوتوکاپي کولو یا په الکترونیکي طریقو په کومې بڼې د ذخیره کولو او یا په اتفاقي یا غیر اتفاقي ډول له دې چاپ څخه د نورو مقصدونو لپاره ګټه پورته کولو په ګډون) پرته د کاپي رایټ مالک له لیکلي اجازت څخه. ددې چاپ د کومې برخې د بیا چاپ لپاره د چاپ د حقوقو مالک لیکلې اجازې غوښتنه باید خپله له مالک څخه وشي.

د چاپ حقوق© د بیل تعلمي خیریه شرکت (د بیل بنسټ تر عنوان لاندې فعالیت کوي)

د بیل تعلمي خیریه شرکت د تضمین له 1048465 شمېرې سره یو خیریه شرکت دی، چې د 1972 میلادي کال د اپریل په 5 نیټه تاسیس شو، د خیریه کمیسون سره په 311585 شمېره ثبت شوی دی.

د بیل بنسټ
هیلزکراس (Hillscross)
ریډ کراس لین کیمبریج
Red Cross Lane)
(Cambridge CB2 0QU

www.bell-foundation.org.uk